

„Nacionalinio paveldo išsaugojimui – aktyvi pilietinė iniciatyva 2009“

PRASMINGI JUBILIEJAI

VYTAS RUTKAUSKAS

2009 METAIS SUKANKA:

◆ 100 metų, kai mirė (1909-04-05) Bogdanas Oginskis, kunigaikščių Oginskių giminės palikuonis, Rietavo bažnyčios fundatorius, pirmosios Lietuvoje muzikos mokyklos, pirmosios telefono linijos, pirmosios elektrinės Lietuvoje statytojas;

◆ 100 metų, kai Šateikių bažnyčioje susituokė (1909-01-14) dailininkas ir kompozitorius Mikalojus Konstantinas Čiurlionis ir lietuvių kultūros puoselėtoja, rašytoja Sofija Kymantaitė, visuomenės ir kultūros veikėjai, palikę itin ryškų pėdsaką Lietuvos istorijoje.

M. K. ČIURLIONIO LAIKŲ DVASIA GRĮŽTA Į RIETAVĄ

Rietavo ir Plungės krašto istorijoje išskirtinė vieta tenka Mikalojui Konstantinui Čiurlioniui, kuris čia mokėsi ir pažino savo kūrybines galias. Turime būti dėkingi didžiam XIX a. antrosios pusės kultūros puoselėtoju, mecenatui kunigaikščiui Mykolui Oginskiui, kurio dėka 1889 m. į Plungės muzikos mokyklą atvyko mokyti nepaprastai imlios vaizduotės, absoliučios muzikinės klausos Druskininkų vargonininko Konstantino Čiurlionio sūnus Kostukas. Tada jam buvo tik 14 metų. Kaip talentingas fleitistas jis kartu su kitais Plungės orkestro muzikantais ne kartą lankėsi ir Rietave, čia griežė brolių Bogdano ir Mykolo Oginskių jungtinių orkestrų iškilminguose koncertuose, grožėjosi pasakiškais Rietavo dvaro gėlynais, oranžerijomis, parko alėjomis, tvenkiniais. Mykolo Oginskio dėka M. K. Čiurlioniui buvo nutiestas studijų kelias į Varšuvos ir Leipcigo konservatorijas. Jei ne ankstyva mecenato mirtis, gali būti, kad mūsų tautos genijus nebūtų taip greit sudegęs didžiulės kūrybinės įtampos, visuomeninių-organizacinių rūpesčių žaizdre.

Rietavo muziejininkai ir kiti kultūros puoselėtojai senokai bran-

Nuotraukose (iš viršaus): koncerto metu programą pristato Gintas Ivinskis; koncertuoja operos solistė Aušra Liutkutė ir trio „Kaskados“

dino svajonę sugrąžinti į Rietavą prisiminimą apie Mikalojaus Konstantino Čiurlionio gyvenimą ir kūrybinį palikimą tokia forma, kad kiekvienas geriau galėtų suvokti jo asmenybės ir kūrybos unikalumą. Simbolinis žingsnis šia linkme buvo žengtas 2009 m. balandžio 26 dieną. Bendradarbiaujant su M. K. Čiurlionio kultūros ir paveldo fondu, saulėtą, ramų sekmadienį Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje buvo pristatyta kompleksinė programa, skirta M. K. Čiurlionio atminimui įprasminti. Pirmiausia tiek kunigaikščių Oginskių, tiek ir M. K. Čiurlionio vardas bei jų nuopelnai Lietuvos kultūrai buvo prisiminti ir pagerbti Votyvės ir šv. Mišių metu Rietavo šv. arkangelo Mykolo bažnyčioje. Čia proginiam eksponavimui buvo pristatyta puošniai įrėmintą M. K. Čiurlionio paveikslą „REX“ faksimilinė kopija.

Vėliau, pagerbiant M. K. Čiurlionio ir S. Kymantaitės jungtinių 100-mečio jubiliejų, didžiajame Rietavo Oginskių dvarvietės tvenkinyje esančioje Muzikantų saloje buvo pasodintas vardinis M. K. Čiurlionio ažuolas ir S. Kymantaitės-Čiurlionienės liepa, o šioje saloje seniau koncertavusių Oginskių muzikantų atminimui – dvi dekoratyvinės Ziboldo obelys, simbolizuojančios ku-

Grupė renginio dalyvių Muzikantų saloje, pasodinus Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės liepą ir Mikalojaus Konstantino Čiurlionio ąžuolą

nigaikščių Oginskių laikų Rietavo ir Plungės orkestrų draugystę.

Po pietų Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus kiemelyje M. K. Čiurlionio kultūros ir paveldo fondo atstovas Gintas Ivinskas pristatė Fondo kaupiamą parodą „Aplankyti paveldo objektai“. Vėliau gausus šventės dalyvių būrys šventiniu šurmuliu užpildė muziejaus sales. Jiems buvo pristatyta Rietavo muziejinių ilgai rengta M. K. Čiurlionio paveikslų reprodukcijų teminė ekspozicija. Ją sudaro didelio formato faksimilinės iliustracijų kompiuterinės kopijos, kurias Rietavui padovanojo buvęs ilgametis M. K. Čiurlio-

nio memorialinio muziejaus direktorius, rietaviškis dailininkas Adelbertas Nedzelskis. Renginį apvainikavo Fondo inicijuota koncertinė programa: grojo fortepijoninis trio „Kaskados“ (Albina Šikšniūtė, Rusnė Mataitytė ir Edmundas Kulikauskas), taip pat koncertavo operos solistės Aušra Liutkutė, Vilija Mikštaitė bei koncertmeisterė Ingrida Milašiūtė.

Renginius rėmė verslininkas Jonas Ruškys, Rietavo miškų urėdija.

Vlodo Gaudiešiaus ir Vyto Rutkausko nuotraukos

Muzikantų sala. Antrame plane – vardiniai medeliai Bogdano ir Mykolo Oginskių orkestrams atminti

Renginių dalyviai Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje 2009 m. balandžio 26 d.